

# ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:  
Львів, РИНОК Ч. 10. П. ПОВ.  
Телефон Редакції 246-46  
Телефон Адміністрації 229-41  
Телефон Друкарні 229-26  
Адреса для телегр.: Діло Львів  
Коато: П. К. О. Львів 504.000.  
"Валу Чеських Лівон.  
Прага, "Діло".  
Рукописи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:  
місячно (з книжкою) . 5.00 зол  
чвертьрічно . . . . . 15.00 "  
піврічно . . . . . 30.00 "  
річно . . . . . 60.00 "  
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ-  
ХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.  
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.  
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО  
КНИЖКУ 6-КИ "ДІЛО" В ОБЕМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

## Чи Бліхер заплатить головою за невдачу під Чанкуфен.

В п'ятницю 12. ц. м. марш. Бліхер прилетів  
зітвом до Москви.

Кружляють поголоски, що марш. Бліхер дістане гостру догану за свою діяльність під Чанкуфен і його відкли-  
чуть з Далекого Сходу. Кружляють теж поголоски, що на останнім засіданні ради народніх комісарів дійшло до гострої сварки між Ворошиловом і Літвіновом. Ворошилов закинув Літвінову, що своїми дипломатичними інтригами довів до того, що СРСР змарнував добру нагоду побити Японію. Треба бути дійсно „ворогом народу“, щоб не використати такого щасливого збігу обставин. Політичні кола переконані, що по приїзді Бліхера до Москви дійде до остаточної розгрізки між ним та Літвіновим. Один з них мусить рішуче програти.

### НОВИЙ ПРОТЕСТ ЛІТВІНОВА.

В суботу пополудні Літвінов запросив амб. Шігеміцу до себе і запротестував в імені совітського уряду проти порушення японськими військами в суботу 13. ц. м. совітського кордону під Чанкуфен. Літвінов покликнувся на вістки, що їх дістав від генерального штабу червоної армії на Далекому Сході. Літвінов заявив, що якщо новий інцидент не буде wyjaснений, совітський уряд не буде зв'язаний договором про перемир'я. Амб. Шігеміцу відкинув протест, бо японська амбасада в Москві не має ніяких вісток про такий випадок. Одночасно заявив, що звернеться за інформаціями до Токіо.

### АРЕШТИ ЯПОНСЬКИХ КОМУНІСТІВ У МОСКВІ.

Домей повідомляє: Світська влада наказала перевести основну „чистку“ між японськими комуністами, які перебувають у Світах у зв'язку з невдачею створити „народний фронт“ в Японії. Чекісти арештували в Москві понад 30 японських комуністів. Між арештованими є теж провідник я-

понської секції комінтерну Носака та представник Японії у профінтерні Ямамото. Вони оба перебували від 1929. р. в Москві.

Всякі спроби агентів комінтерну збільшувати Японію не вдалися завдяки енергійній акції міністра внутрішніх справ адм. Сітсугу. Міністр наказав внарештувати комуністичних агентів і спаралізував таким чином зовсім комуністичну акцію в Японії. Арештовані в Москві: 47-літній Санджі Носака і 46-літній Кеізо Ямамото керували з Москви комуністичною акцією в Японії. По арештуванні обох провідників провід японської комуністичної партії з осідком у Москві дезорганізований. Кілька японських комуністів покинуло кордони СРСР і виїхало до Парижа.

### ГЕРОЙСЬКА БОРОТЬБА ЯПОНСЬКИХ ВОЯКІВ ЗІ СОВІТСЬКИМИ ПОВЗАМИ.

Японська преса подає такі подробиці з боїв недалеко Шашаопін.

Дня 31. липня вранці почала совітська піхота наступ на японські становища при участі 50 повзів. Японські вояки почали виявляти неспокій, але командант наказав адержати становища за всяку ціну. Тоді вояк Кавамура вхопив протиповзову бомбу і кинувся з нею на вежу повзу, що їхав на японські становища. Повз вилетів у повітря. Бомба розірвала японця. Інші японські вояки пішли за героїським прикладом Кавамури й почали наступ на більшовицькі повзи, кидаючи ручні гранати і бомби крізь вежі повзів до середини. Таким чином японці знищили 11 повзів, інші втекли.

Дня 6. і 7. ц. м. японці знищили в той спосіб 11 совітських повзів.

### СОВІТСЬКИХ ВОЯКІВ ПРИКОВУВАЛИ ДО СКОРОСТРІЛІВ.

Домей повідомляє: Підчас останніх японсько-совітських боїв около 40 відсотків совітських гранат не вибухло, а совітський гарматний вогонь не був влучний. Японські становища були 8 годин під барабаним вогнем совітської артилерії, але всеодно були не порушені. Підчас наступу на Чанкуфен і Шашаопін 27-го липня стверджено, що обслуга совітських скорострілів була приковувана до скорострілів.

## Кому шкодить критика?

Львів, 15. серпня 1938.

Польська влада, як відомо, страшенно вразлива на критику. Не в тому, храни Господи, розумінні, щоб слова критики брати собі до серця та піддавати ревізії своє дотеперішнє становище відповідно до розумних аргументів своїх опонентів. Але взагалі воліє тих непримиренних голосів не чути: установа цензури є значущим засобом відмежуватися від влізливців, яких професією є говорити те, що думають. Очевидно, відносини під цим оглядом у Польщі не є єдині та виняткові. У Світах, Німеччині, Італії — критика уряду ще менш допускається, чи — вірніше кажучи — взагалі неможлива. Але це держави авторитарні, на чолі з вождем, довкола якого витворена легенда неспоминності та який не формально, а фактично бере на себе всю відповідальність за історію народу за ч: свого володіння. Подібна ситуація була й у Польщі за життя маршала Пілсудського. Але коли порівнювати тодішні рямці свободи преси до оцінювання різних явищ у польській державі та нинішні, — то кожний журналіст відхвє до тамтих „добрих“ часів. І польська конституція і виразні заяви найвищих державних чинників і фактичний стан у Польщі нині такий, що нема тут „авторитарності“. І через те на тлі тієї аверсії до голосів критики — не зайливо, а найбільш річової — раз-у-раз виривають з пресою та громадянством конфлікти, типові для відносин, в яких непорозуміння є одним із головних елементів дійсності.

Характеристичним причинком до цензурних відносин у Польщі є страшенна перечеуденість писати сьогодні про ті справи, про які завтра всі вже голосно і говорять і пишуть. Відомо нпр., що за часів останнього кабінету п.ч.к. Славека цензура в Польщі була дуже гостра і критикувати методи правління прем'єра було просто неможливо. На другий день після зміни уряду у найпопулярнішому варшавському кабаре співали гумористичні пісеньки на цю тему і кепкували собі з річей, про які ще день тому не можна було спокійно та поважно слова написати. Але це не тільки доля „неудачників“, що відходять і мусять тоді зазнавати долі всіх слабих, на яких мстяться ті, що сильні були раніш. Бувають і конкретні справи, що їх чомусь висока цензура вважає недоторканим табу, яке всеодно за якийсь короткий час своєю недоторканістю втрачає. Ось нпр. голосна нині „платова справа“. Тимим, що навіть стаття в патріотичнім, львівським і подекуди послухним львівським „Веку Новім“ на тему ригористичного розпорядку про обов'язок ставити та білити плати — була сконфіскована від першого до останнього рядка. Коли-ж справа стала голосна аж на парламентарній арені — всі відразу розгисалися без ніяких обмежень і в самому краківському „Кур'єрку“ ми недавно читали про те, якими то чудовими білими пальмами на тлі гірської природи красуються гуцульські хати з тесаного дерева, білені на жалізних місцевих постерункових. (Мимоходом кажучи: з львівського магістрату приходили й до Волоської церкви у Львові, одної з найкращих і найцінніших архітектурних пам'яток у Польщі та у світі, жалати, щоб її — побілили! Одночасно львівський магістрат утримує довкола т. зв. повиястасної площі у Львові, площі Східних Торгів, ординарний п'літ з поржавілого кільчастого дроту, хоч скрізь у краю громадські та держ. подіянці двоблавно вибирають кожний клатик кільчастого дроту, яким не вільно городити ніякого сільського об'єкта). Не маємо ніяких сумнівів, що на другий день, коли тільки прийде зміна уряду, нинішні пп. міністри читатимуть і про тск і про різні інші їхні розпорядки такі речі

## Перед новою кризою політики неінтервенції.

Парисський „Ле Тан“ присвячує передовику положенню в Іспанії. „Тан“ признає військову перевагу національній армії та безсумнівно військові успіхи ген. Франка. Однак положення розвивається поволі і ледви чи національній військовій здобудуть Валенсію та Барселону ще перед осінню, бо спротиву республі-

кан ще не зломано. „Тан“ тривожиться мовчанкою ген. Франка у справі висилки чужинних добровольців з Іспанії. Якщо відповідь ген. Франко буде відмова або прийде запіздно, слід сподіватися — лише „Тан“ нової кризи політики неінтервенції, що моглоб відбитися відомо на загальнім європейським положенні.

## Польща підтримує Німеччину в конфлікті з Чехословаччиною.

Мелчестер Гардіан подає цікавий коментар до акції польського уряду щодо скасування акції сесії обговорюватимуть справу відношення між ЧСР і Німеччиною. Тоді Польща опинилася в клопітливому положенні, бо мусіла відкинути Л. Націй або заняті неясне становище. Це булоб неможливе, якби Польща солідаризувалася з якоюнебудь акцією Німеччини проти Чехословаччини.

Однак тому, що польська теза у справі національних меншин Чехословаччини ідентична з німецькою тезою, можна сподіватися, що Польща підтримає Німеччину підчас її короткого зудару з Чехословаччиною. Тут слід дошукуватися причини останніх потягнень Варшави супроти Ліги Націй.

Батьки і діти під Прапор „Прогресу“!







# Нагінка на український спорт.



КРЕМ  
магістра  
В. ПАЗДЕРСЬКОГО  
установа радикально  
Висновки ПАНИ І. В.

Нема дня, який не приніс би нам нової ласки, навіть, неперебраної у засобах нагінки на ціле українське організоване життя. Ця нагінка, скермована спершу лише на наші культурно-освітні й економічні установи, скермувала останніми часами своє вістря й на українські спортивні установи. Правда, український спортивний рух ніколи не міг похвалитися спеціальними симпатіями адміністраційної влади, хіба у відношенні до неї, а проте спорадичні репресії чи навіть ліквідація поодиноких тіловиховних закладів не мали ще позначки системи.

Без сумніву першим та одночасно алармним сигналом було розв'язання Українського Спортивного Союзу та ліквідація майже всіх зв'язаних із ним організаційних ниток низових закладів. За цим першим ударом настала позірність. Позірність, бо хоч адміністраційних репресій проти українських спортивних установ більше не було (справу вивласнення площі Сокола-Батка залишаємо на боці, як окрему тему), проте почалася польська пресою нагінка саме проти тих українських спортивних товариств, які діяли організаційно із загально-державними союзами.

Цю нагінку називаємо анонімовою, бо хоча в поодиноких випадках особи, чи пресою польських органів, як безпосередні виконавці цієї нагінки, то ціла ця кампанія проти українського спортивного життя має позначки дбайливо замаскованої організованої акції. Ініціаторів цієї акції можна лише догадуватися.

Ціла ця нагінка обчислена виключно на ліквідацію українського спортивного життя, байдуже, хто є її автором. Що воно так не інакше, можемо навести безліч прикладів.

Одним із таких класичних прикладів була секція польських клубів із загальних зборів ЛОПН-у, секція, до якої ініціативу дали т. зв. «літсько-цивільні клуби», створивши т. зв. «польський бльок» проти «демократичного блоку» (деякі польські робітничі, цивільні клуби та українські й жидівські). Цей перший, «пролюмінаційний» виступ на спортивній арені замінив ще й тим, що цю, між іншим невдачу, акцію «літсько-цивільних» клубів прославляли й на всю розділилися... ендецькі часописи з лівим «Словом Народовим» на чолі.

Після цієї першої, невдачної спроби ініціатива протиукраїнської нагінки у спорті змінила лінійку. Вони почали вести скриту боротьбу на кожному кроці і при кожній нагоді. Українські спортивні товариства, особливо такі, які мали відносно велику кількість місцевостях свою спортивну, чи навіть організаційну вищість над польськими, відразу відчували, що аполітичність

спорту — це дуже умовна справа. «Аполітичність» цезала в кожній спортивній, хочби й найменшій магістратурі, коли на чергу дня виринула справа українського клубу. Таким робом прийшли відомі події зі станиславським «Проломом», тернопільським «Поділлям», стрийською «Скалою», львівською «Зорею» та кількома іншими дрібнішими, менше гомінкими справами. Завершенням цієї грубої нитки нити протиукраїнської інтриги була нагінка поведена польською пресою проти перемиського клубу «Ся», який «посмів» перемогти польського кандидата до львівської екстракласи. Переповідати цієї неперебраної кампанії не будемо, бо вона нашім читачам аж надто відома. Як в інших випадках, так теж і в афері «Ся» — «ТІЛ» «Літмотивом» був, на диво, «загрозили стан посадженого» у спорті. Найщирішою була в цій випадку ендецька «Земля Пшемиска», яка отверто написала, що рішуче не вільно допустити до розбудови й авансу українських спортивних товариств, бо це загрожує польському спортові.

Значить — уронений «загрозили стан посадженого», яким залюбки жонглювала польська преса у відношенні до наших культурно-освітніх та економічних установ, придалася і в цій випадку. Після двотижневої переділки знайшла собі львівська преса знову притоку до нагінки. Цим разом вістря звернене проти «України», яка уклала 15. ч. м. товариські змагання з краківською «Гарбарнею». Одночасно того самого дня грала «Погонь» з мадярським клубом Кішпешті С. К. Ясно, що кожному клубові можна улаштувати свої імпрези в такому часі, в якому йому вигідно і так теж було завжди, хіба, що товариства самі порозуміються між собою. Але «Слово Народове» ч. 231, з 12. ч. м. счиняє новий аларм:

«Пору змагань визначили меншинні конкуренти (значить «Україна» й «Гасмоней» — прим. Ред.) на ті самі дні і на ту саму годину, в якій буде грати «Погонь».

Робота яскрава й не вимагає ніяких коментарів. Іде про те, щоб польський спортивний клуб положити на обі лопатки.

Сподіємось, що львівське громадянство відповідно зрозуміє провокаційний характер спортивних змагань, що їх грають жиди й русини саме в дні Свята польського воєнки Роковини чуда над Вислою».

Відтак іде на закінчення зазна до польської публіки, щоб вона масово зважилася на гриші «Чорних». Значить, два гриби в борщ — знамениті реклами для польського клубу та удар по «Україні».

В іншу нотку вдарив проурядовий «Дзєнік Польскі» ч. 222 з дня 14. ч. м.

«Для поляків зовсім незрозумілий факт, що на афішах подано у фальшивий спосіб до відома назву гриші «Чорних», не подаючи справжнього тексту назви спортивного парку «Чорних», пропускаючи слова «Парк Спортовий ім. маршала Польщі Йосифа Пілсудського».

Відтак погроза:

«Бо зважте, що коли вже користуєтеся польськими спортивними об'єктами — то згода — одначе не вільно вам профанувати цих місць, місць для поляків найдорожчих. В іншому випадку польські гриші можуть бути замкнені для українських спортовців».

Два польські часописи ніби різних політ. напрямків, різними способами б'ють однозгідно український клуб. Погроза замкнути гриші для українських спортовців знаменна особливо тепер, коли ведеться справа вивласнення площі «Сокола-Батка»!

Як бачимо, нагінка проти українських спортивних товариств не вгає ні на мент. Чимраз важче вести українським спортивним товариствам свою діяльність, дарма, що вони її ведуть під контролею загально-державних союзів. Польські спортові діячі залюбки висувають тепер тезу, що «польські спортові магістратури — виключно для поляків». Переведення цього гасла означає посередньо виключення непольських клубів, у першу чергу українських, поза скобки загально-державних магістратур. Перший випадок можемо вже занотувати у Надвірній, в якій рішенням станиславського О.З.П.Н. виключили УСТ «Бескид» із членів. Що воно означає в нинішню пору — не треба пояснювати, бо воно ясне, що це загибель товариства.

Чи ця маскована акція деяких польських шовіністичних кола (за якими скриваються різні чинники) принесе якунебудь користь польському спортові, дуже в це сумніваємось. Чи ця акція дуже на руку централі П.В.В.Ф. і йде по її думці теж важко повірити.

Одначе українські спортивні товариства не можуть безчинно приглядатися, які висліді дає ця безкомпромісова нагінка на наше спортивне життя. Не можна допустити до того, щоб одного дня наш спортивний рух опинився на повній ласці польських клубів, або станув перед маревом ліквідації.

## Чому Наполеон оминув Україну?

Французькі голоси про книжку І. Борщака «Наполеон і Україна».

Написана українською мовою книжка І. Борщака «Наполеон і Україна», очевидно могла привертати на себе увагу в першу чергу французів. Голоси цих французів варто згадати для українців не тільки з огляду на їхню власну погляд. Рідко буває — раз на десяти років, щоб про наші книжки писали французи.

11 січня 1938. року найстарша сьогодні паризька газета «Журналь де Деба» (150 років випуску) принесла у своєму фейлетоні (колоніальні французьких письменників та авіаційних літературі) широку статтю під назвою: «Державна, що померла». Автор статті Альберт Муссе, особа добре відома в паризькому дипломатичному, публіцистичному та науковому світі, бо Муссе належить до всіх цих світів. Директор відомої телеграфічної агенції «Радіо» та великий журналіст, «Закордонні Справи», Муссе є авторитет у питаннях Еспанії та славянських країн. Бо як це не дивно, Муссе спеціаліст у таких далеких ділянках. По його виступу та університету, Муссе працює в Інституті та видрукував низку важливих праць з об'єкту еспанської історії, і під

час великої війни відіграв велику роль у так званій французькій пропаганді в Еспанії. По війні Муссе спеціалізується у славянських справах, студіює російську та сербську мову, мандрує по східній Європі і видає низку авторитетних праць на славянські теми. Муссе пише у різних французьких газетах і журналах, і кожна його стаття є замітним явищем. Варт дати, що літературний талант Муссе також причинається до успіху всього того, що виходить з-під його пера.

Після цих уваг переходимо до фейлетону Муссе.

«Ерудит, славянин — французької культури, п. Ілько Борщак, якому ми вже зобов'язані серією першорядних студій про українські справи (ми відмічали свого часу тут його критичну бібліографію української проблеми в чужинській літературі), приносить нам сьогодні в томі більш ніж 100 сторінок вислід довголітніх своїх розшуків про Наполеона й Україну. Ця праця, яку треба якнайшвидше видати французькою мовою, кидає зовсім нове світло на загадкові проекти, що інспірували цісарську політику супроти Московії». Переповідаючи головні моменти праці Борщака, французький автор заважає собі питання, чи залишаючи Москву, Наполеон не думав поставити на українську карту?

«Коли в середині жовтня 1812. року Наполеон рішився евакуювати Москву, що була майже вся спалена, він, як відомо, рішив піти на Калугу, на південний схід, щоб, як пояснює офіційна історія — не вертатися старим шляхом, який росіяни спустошили. Чи не мав тоді Наполеон прочуття неминучої катастрофи і одночасно — несподівану шансу виправити свою фортуна, чи не мріяв Наполеон про не-

великий південний нарід (тобто український), що тремтів під ярмом і готовий був повстати проти своїх господарів у перший день французької інвазії? У всякому разі безперечний є факт, що росіяни зрозуміли небезпеку: Кутузов кинув усі свої сили, щоб змусити Наполеона повернутися на північ. Батація під Малоярославцем, яку росіяни виграли мимоволі, поклала кінець українському міражові».

Чи були реальні бази на Україні для організованого повстання? Архіви, каже Муссе, досі не дали ще своєї вичерпаної відповіді в цій справі, але «з того, що опублікував Борщак, видно, що справжнього координованого плану повстання не було, а були лише окремі індивідуальні акції, але цього було замало, щоб мрія Готеріва (створити Наполеоніду) мала стати дійсністю».

Майже одночасно зі статтею Муссе, у місячнику «Аффер Етранжер», яким, як згадувало, проводить сам Муссе, п'явилася у двох числах (січень—лютий) велика стаття «Наполеон і Україна». Автором її є професор Рене Мартель, що віддає цікавості українськими справами, яким присвятив чимало місця у своїх студіях про східно-європейські справи; між іншим книга Мартеля про Карпатську Україну, що появилася в 1935. році тепер має неабияке актуальне значіння.

Свою статтю про книгу Борщака Мартель починає довгим вступом, який варт подати в цілості, а саме:

«Як окремі люди, великі народи іноді переживають години турботи. Хоч жадна безпосередня небезпека їм не загрожує, а може саме через це ці народи (автор має на думці Францію) пагаються і непевні свої долі роздумують. Нерішучість їх урядів назавжди дмує дму».



Відомо нам, що у львівському воєністві лежать уже пів року статутні Українського Спортивного Проводу, що їх внесли одностайно українські спортивні товариства, щоб мати свою централю, яка не лиш узагальнювала би напрямні праці серед наших товариств, але дбалаб теж про оборону їхніх загрожених інтересів. Хоч ці статутні підписали поважні й відомі наші громадяни та спортивні діячі, досі відповіді нема ніякої.

Невже молчанка воєністського уряду в цій справі покривається із загальною тенденцією деяких польських спортивних кола супроти українського спорту? Чи проволікування справи із затвердженням статутів має виторжати такий стан, що українські спортивні товариства приназані до загально-державних союзів, муситимуть

мовчки терпіти всі образи й удари, щоб не засудити себе самовільно на ліквідацію?!

Віriamo, що ціла неперебірлива нагінка на наш спортивний рух не дасть ніяких успіхів, бо український спорт станув на надто сильних підвалинах, щоб його можна було так легко закіндувати. Українська молодь надто сильно зрозуміла вагу тіловиховання, щоб так легко могла обійтися без своїх спортивних товариств. Удар по спортивних товариствах буде ударом по українській молоді, а удар по молоді — це удар по цілій нації. Не дивися, що остання нагінка на українські спортивні товариства внесла до загальних польсько-українських взаємин новий момент загострення і ще дужче підвищила загальну атмосферу.

Р. С.

ВІНЯТКОВА НАГОДА!!!

ВІНЯТКОВА НАГОДА!!!

## ПОРТРЕТИ

ТАРАСА ШЕВЧЕНКА І ІВАНА ФРАНКА

Найважливіших українських письменників повинні стати прикрасою кожної української хати і установи.

Вже надалі появляться їх великі портрети, формату 35 X 50 см. у трьох кольорах на першорядному ілюстраційному картоні, що їх намалював наш славний мalar ІВАН ТРУШ.

Ціна одного портрету 4— зол.

ХОЧЕМО ДАТИ ВАМ ВІНЯТКОВУ НАГОДУ НАБУТИ

ЦІ ДВА ПОРТРЕТИ

в передплаті разом з пересилкою тільки за 5.50 зол.

Передплату приймаємо ТІЛЬКИ до кінця серпня 1938 року.

Замовлення і гроші просимо пересилати сил данками П. Н. О. до „ЦЕНТРОБАНКУ“ у Львові на рах. 13366.

Цими днями долучимо до „Діла“ окремі складанки, якими просимо слати гроші на портрети Тараса Шевченка і Івана Франка.

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“, Львів, Ринок 10.

## Від Буга до Ікви.

„Браїння з мандрівки).

(Продовження)

НАРЕШТІ!

Але вже в короткому часі ми стрінулися з чимсь зовсім іншим.

Припадкові зустрічі, припадкові розмови, а кілька чудових перлин можна з них нераз виловити!

Вже другий день йшли ми цією частиною Волині, що її сміло можна назвати „країною вишневих садів“. Довкола хат густо сплелися вишні, над тинами вишні, вздовж дороги вишні. Дереза рясно обсіпані соковитими ягодами, аж

зів і підбадьорув надії їх супротивників. Але наступне подія, яка знову доводить одним і другим помилку їх поспішних осудів. Бо велика країна завжди залишається великою країною. Коли вона хоче шукати свого шляху, не зрікаючись свободи, вона без сумніву матиме турботи, які принаймні на якийсь час, не мають нації, що замкнулася у своїх диклосних оцінках та осудах. Така нація може плавати біда небезпек, переживати сумні кризи, приготувати у тимчасових стражданнях своє майш забезпечення завтра: минуле такої нації має в собі запоруку її будучини. Повільні зусилля покоління дали їй глибокі прикмети, елементи сили і рівноваги, що виявляються у рішучий мент. Не треба в цьому сумніватися: такий секрет французького народу, якого маса не хвилюється перед назрілими небезпеками, яка перед страшним невідомим виявляє свою байдужність і спокій, що немало дивують найкращих знавців Франції.

„Ось у такі важкі часи друг французької нації нагадує її найкращі дні минулого. Не йде тут виключно про військову славу: наші модерні часи, хоч не заперечують законного місця такої слави, висовують на видне місце інші зусилля, іншої якості: тяглість і передбачність у політиці, широту й певність інформації, мудрість у докладних заходах, здібність швидко скористати зі зручної ситуації, поміркованість у прийнятих рішеннях щодо тої чи іншої справи не тільки задля негайної часової необхідності, але в постійному інтересі народів і людства.“

„Оці всі прикмети проявляються в політиці Наполеона супроти України, як показав нам це історик франко-українських взаємин Ілько Боршак.“

(Далі буде).

угинаються під їх тягарем. На одному із таких дерев хлопчина. (Руками й зубами пильно працює).

— Хлопчику! Чи можна купити вишень?

— Не знаю, чи „мона“.

— Батько дома? Іди поклич батька.

За хвилину цілий кошик прегарних черво-их вишень до нашого розпорядження... Дося-ємо повними пригорщами й розбалакуємося з молодим ше хазяїном. Як скоро пощастило нам добути собі в нього довіря!

— Ви з Галичини? Зо Львова? Зо самого Львова?

Симпатичне, худе обличчя хазяїна розяснюється теплою усмішкою.

— А на похороні генерала були? заскакує нас ненадійним питанням. — Читав про те в часописах. Ех, варто було побачити!

Хазяїн з місця завойовує нас на цілих сто відсотків. В короткому часі перекоуємося, що маємо до діла з пильним читачем української преси, який хоче виговоритися з прочитаного, хоче поділитися думками, й дістати відповіді на наболілі питання.

— Як буде з Українським Городом? Чи заберуть?

Не вміємо відповісти на те, що непокоїть тільки мільони українців і при кожній нагоді пригадує себе, долягає, як незгоєна, розярена рана...

Симпатичний селянин з кожним реченням більше дивує нас своєю орієнтацією й поінформованістю у всіх справах.

— Певно пренумеруєте якийсь часопис? — питаємо.

— Давніше виписував, але тепер перестав. Не доходить, відай на пошті пропадає... Але ми радимо собі (в очах селянина знов з'являється добра усмішка), привозимо з повіту.

Для цікавості заглядаємо до карти і стверджуємо, що до повітового міста поверх трицять кілометрів.

Правда проща за рідним, друкованим словом і гідний протест на містерії з українськими часописами. Вистачить по кілька таких одиниць у кожній місцевості, щоб вірити, що волинське село піде правильним шляхом.

На прощання стискаємо руку милому хазяїнові, як близькому, рідному другові й відходимо назустріч новим несподіванкам, що криються перед нами в далі на стаяках неспройдених ще кілометрів.

## „ХОЧЕМО УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ“

Довкола нас знову блакить неба, хмари заїли золоті пшениці та пшаний запахи волинського літа. Знову дорога, хutorі в садах і полі, незнані люди. Стопи правдиво змагаються з безконечною довготою шляху, проходять галичини і знову південь в гарячому сонці. Зупинка й відпочинок.

Цим разом не важко роздобути кислого молока. Неділя — народ святкує в холодоцьку, по хатах, у кауних. Заходимо в простору й чисто позамітану хату, з дощо відмінною архітектурою, як галицькі хати. Нутро уладжене звичайно по сільському. Єдина прикраса — смугасте волинське „рядно“, що ним прикрито ліжко і стіл над ліжком.

Не встигли ми ще й добре розгледітися та приміститися на лавах, як у слід за нами за хати ціла хмара дітей. Винить ми під обсягцією мільканцяти пар цікавих оченят. Дітвора вичепурені по недільному в різноманітних суконочках, у скарпінках і пантофелях, деякі в білих полотняних капелюшках. Хлопчик менше по святковому, дехто з них босий. На личках ще свіжі сліди вишневих ягід, в маленькій Галі звесь ротик чорний, як по вуглі. Щоб осмілитися дівчорі до себе, просимо їх співати нам якоїнебудь волинської пісні. Нелегко це від них видобути, але врешті, коли ми допиваємо майже половину молока, відзвукуються. Показується, що тільки початок був важкий, бо потім поспішали пісні, як з розобильності. Співали про Марусю, що в селі-ку жде на свого милого, про козака та його вірного коня, про білі берези, що в полі стоять. А не були це якісь звичайні собі, коротенькі пісні. Кожна з них містила в собі дозу історичного кихання, розлуки, туги, смутку, і про все це різкоказували давні голосочки з цілою дитячою гідністю й повагою. По концерті чуємо справжньому клопоті, коли на прощання знаходимо ніякого гостинця, як відлатити дітям за гарний спів. Щоб вийти з честю, адресуємо адреси найкращих співаків і обіцяємо прислати гостинця зі Львова. Дітям лишам вільну руку вибрати те, що малиб охоту встати.

В дитячій громаді тиша: не вірять нашим словам, чи заскочені обіцяркою? Запеклими їх, що пісні були гарні й що вони рішуче за-слуговують на гостинця. Щойно тепер між дівчорію починається рух: наряди, шухуння, шепіт, спершу притишений, а потім зростає голосніший тах, що зростає виразніше чуємо не-терпеливство: „Скажи, скажи, ну, скажи!“

Заохочуємо, додаємо відваги, аж врешті хтось найсміливіший відважується сказати:

„Книжку!“

Хоч як серце росте нам по цьому слові, ми зберігаємо дипломатичний спокій, щоб не рещти збагнути дівчорі.

— Книжку хочете? Але яку книжку?

Знову шухуння і знову взаємне захоплення: „Ти скажи, ні, ти, кому-ж я маю ка-ти? Ну, вже, говори!“

Чорнявенька Надя, що в часі спішу зупи-кувала цілим „хором“, почувалася й тепер до-обов'язку, перейняти на себе тягар репре-зентації:

— Українську! — голосно заявляє і всіх.

Досить, браві співаки! Це одне слово да-нам ще більше радощів, як ваші дзвіні піс-Книжку безумовно вишлемо, але не забувай-те, якщо вона не дійде до ваших рук!

КОМУ ЦЕ ПОТРІБНЕ?

Цей день був для нас винятковий, бо по-ночасно, як тільки входили ми в хмари і р-змову, тишилися особливим доміром. Це по-няли ми щойно пізніше, тоді, коли мали на-ду перекоуатися, що з довірям не все так-справа. Покищо вистачало нам миттєво зна-„Галичина“ та „Львів“, щоб люди говорили з нами одверто.

Було вже добре зполудня і ми зупини-всіх сил, щоб наздигнати автобус, який по-днів десь перед вечором. Час, як наміри-мо кав швидко й ми вже почали жалувати, що не-нейшли підводи. Втім ззаду турції нам не-спробувати щастя.

— Станьте, станьте! Підвайте же про-сідайте!

— Прр, гові! Чого треба? Підвайте ж про-сідайте!

Селянин радо забирає нас зі собою. Да-да, він не дуже надається до їли, бо тільки в-ласаг і жмійка соломи для візника, але як-таки можна скоротити дорогу. Десь-де в-вжжи, погейкує на коней і коли перекоу-ється.



# лікар

недуг шкірних, венеричних  
та лікарської косметики

## Роман Лисяк

6. приватний асистент д-ра Е. Дурделла  
та лікар шкірно-венер. клініки ординук

при вул. Сикстуській 56.

... вони й без цього добре тягнуть, обертають-  
ся до нас боком. Він видно вдоволений, що  
трапилася нагода побалакати зі сторонніми  
людьми.

— Погода добра, нема чого нарікати. І  
жизня нічого собі, урожаї добрі, колиб хоч до  
кінця витримало без дощу. А в вас як там за-  
рідив хліб? Либонь земля плохша, як у нас,  
хліба менше.

Це вступні речення, так сказатиб „Фор-  
шпіль“ кожної розмови з селянами. У декого  
на дальше не виходить поза ці границі, де-  
кто любить зачепити ще й інші теми. Наш дядь-  
ко належав до балакучих.

— У нас хліба більше, але на інше біда. У  
Галичині людям краще. Народ розумніший, ра-  
зом іде й силу має. Ну, але це діло зовсім інше.  
Є читальні, народ письменніший, читають.  
Я знаю там кілька сіл. На сватів ходив. Паруб-  
ки знайомих маю. Так там, панімаєте, в неді-  
лю всі в „Просвіті“, вистави дають, газети чи-  
тають, балакають. Діло хороше. А в нас що?  
Колісь тож були читальні „Просвіти“ — роз-  
казали, а з газетами то справа зовсім крута.  
Народ темний, піянствує, бешкети заводять.

Дядько відрухово стягає віжки і з досадою  
скаже коні:

— Гей, хлопці, гей, не стійте! Ей, гнідий,  
зедашо, не стій! Вій!

„Хлопці“ і без заохоти рвуть безупинно  
наперед, бо це не наші миршаві галицькі шкапи,  
що тупцюючи стоять на місці, а тонконогі,  
гнучкошні коники, якими славляться деякі во-  
линські повіті.

— І кому це потрібне? Яка кому користь з  
цього? — споглядає допитливим зором з нашу  
сторону дядько.

Не знаємо, чи дядько хотів дістати від нас  
якусь задовільну відповідь, але нам було важ-  
ко йти, тим важче, чим довше перебували  
ми на Волині й чим краще зазнайомилися з  
тимощими відносинами.

Бо тут не вистачав уже сам здоровий роз-  
судок.

### БЕРЕСТЕЧКО.

Були знову дні, виповнені маршами, гаряче  
сонце і східний, посушний вітер, нічліги з запа-  
хом свіжого сіна в стодолі, розмови з дядька-  
ми, поля, дороги...

Аж одного ранку ми пробудилися з дум-  
кою, що сьогодні будемо на місці, де спочива-  
ють кістки Богданових воїнів. Ще тільки кіль-  
каватів кілометрів!

Зранку ненадіяно небо засунулося хмара-  
ми й пувився дощ. Дорога розмокла, глина  
чіпляється до обуви. Марш значно утруднений.  
Всес ми мали щастя, бо коли вийшли на гору,  
а якої простягався вже вигляд на Берестечко,  
дощ утих. В долині струною витягулася му-  
рована шоса і сміливо врізується в громаду бі-  
лих домів. У подошовому прозорому повітрі  
видно все, як на долоні. Швидко перемирюємо  
тверду, каменисту дорогу. В містечку виклику-  
ємо справжню сензацію. Наші спортові одяги,  
а головню наплечники роблять нам непотрібну  
рекламу. Малі жидики, як настирливі мухи ці-  
лою хмарою супроводять кожний наш крок.  
Старі, пейсаті жиди, пристаючи на вулиці, кру-  
тять головами. Дехто з них не витримує:

— Чи панство агенції? Цо панство спше-  
дєєце?

— Біду продаємо! — кидаємо для відчіп-  
ного.

— Ай, біда, пощо нам біда? Ми маємо  
свою біду — пробують відтинатися, догаду-  
ючись, що але трапили.

Хочемо скоріше вирватися з цього зажи-  
дленого місця, щоб ще чого доброго не нат-  
кнулися на владу, яка готова завернути нас з  
дороги, як уже нераз робила з не одним „ав-  
стріяком“. По дорозі оглядаємо ще нову цер-  
кву, що й саме докінчують будувати. Церква  
монументальних розмірів нагадує своєю архи-  
тектурою собор у Володимирі, тільки незвичай-  
но опогане й непропорційально низьке у  
відношенні до цілої будови копула.

— О, наша церква мала бути така, як ки-  
ївський собор — інформує нас дзвінник. —  
Бая мала бути куди вища, але не дозволили  
такої будувати й мусіли зменшити. Але церква  
буде слава!

### ВЖЕ ПОЯВИВСЯ

І. том  
МОГУТНЬОЇ ПОВІСТІ  
БАЛЬЗАКА

## „УТРАЧЕНІ ІДЮЗІІ“

Боротьба молодого письменни-  
ка з провінції за славу та про-  
житок у Парижі. — Куліси ви-  
давничих фірм і денникарства.

ЦІНА ТОМУ 2.— 30Л.

Дістанете у Видавництві „Діло“, Львів, Ринок 10

і у всіх книгарнях краю.

## Що писало „Діло“ 50 років тому.

Пятниця, 17 (5) серпня 1888.

### МІЙ ДІМ — МОЯ ТВЕРДИНЯ.

Передову статтю присвячує „Діло“ справі пошан-  
ни національної гідності, підкреслюючи особливо, що  
українці дуже часто у взаєминах з людьми іншої на-  
ціональності нахтують своєю мовою.

„Превелика й задалено йдуча податливість та  
смирність русинів довела до такого неправильного і  
невідповідного стану, якого напевно не стерпіть би  
ніякий інший народ. Глиньмо, наприклад, на чехів або  
мадярів, що так стинаються у власній батьківщині з  
другою національністю. З якими гордощами бере-  
жуть вони національну непорочність своїх пенатів,  
своїх рідної мови! Ідім і ми за їх прикладом. Цим не  
скриядимо нікого, бо не чужого ми бажам, — свого  
хочем права! Не треба тут ніяких революцій, нія-  
кого героїства — це робота тиха, домашня! Зацім  
від наших домів. „Мій дім — моя твердиня“, — каже  
гордий син Альбіону — нехайже буда він у кожного  
русина справжньою твердинею руського духа, русь-  
кого слова! Нехай кожний, хто вступає в його поро-  
ги, бачить силу тієї твердині, а напевно не посміє  
ставити проти неї, але мусітиме рахуватися з тією  
силою і пошанувати її! Але передусім бережім прав  
і поваги нашої рідної мови, бо це найперше наше на-  
родне добро — бережім нашої народної досто-  
ястості!“

### ПРОМОВА ВІЛЬГЕЛЬМА II.

Франкфурт н. Одром, 17. серпня. При нагоді від-  
криття пам'ятника ки. Фридриха Карла Пруського,  
брата цесаря Вільгельма I-го, сказав цесар Вільгельм  
II-ий при toastі на бенкеті: „Не може бути й мови про  
віддачу того, що ми здобули. Під цим оглядом нема  
ріжниць у погляді, що ми воліли покласти трупом  
наших 18 корпусів армії і 42 мільйони мешканців, як  
дозволити відібрати собі хочби один камінь з осяг-  
неної дощечки“.

Присадкувата копула на величавих мурах  
робить прикре вражіння, як недорозвинена,  
безшия голова каліки на сильно розрослих ра-  
менах мужчини.

Дзвінник показує нам ще церкву у підзе-  
меллі, де тимчасово, заки докінчать цілу будо-  
ву, правлять Служби.

Можемо вже спокійно відійти, бо нічого  
нам більше оглядати в цьому нужденному мі-  
стечку. Йдемо через міст, під яким повагом ко-  
тять свої хвилі повна незбагнених глибини річка  
Стир, що й оспівували ще козацькі думи. На  
мент зупиняємось над нею. Якесь причаєна,  
звідна, з водою, як розтоплений темний метал.  
Потім ідемо просто „На Піски“. На розгалу-  
женні доріг напроти нас дядьки в темно-синіх  
кашкетах.

— Куди на Пляшеву?

Під козирками розяснюють глибокі очі  
на бронзових, засмалених обличчях.

На Пляшеву? Підете онтею дорогою на лі-  
во, а там подальше скрутить на „сошу“ й „со-  
шею“ за стовпами підете просто до самої Пля-  
шевої. Не зблудите, бо здалеку будете бачити  
церкву.

З. Савич.

(Продовження буде).

### ПОСАФАТ НАЗАР.

## Як промовила Греція до української душі.

При описах памяток, при оповіданні про  
історичні події і про справи біжучого життя,  
яко у книжці Посацького звичайний оповід-  
ний тон з перевагою інтелектуального первня.  
В інших місцях автор без вагання висловлює  
свої почування. Він сам каже, що оглядаючи  
Грецію, кожний стає поетом. Видно, як вона  
покинула його душею до самих глибин. Від  
того мова стає ніби святочна, якась щедра,  
стихійна.

Та чим вона „стихійна“?

Ремствує автор (не на одному місці), що  
справжні життєві люди нездатні жити  
всі розумом; але й той розумовий підхід  
до життєвих справ такий, що пожалесь Боже;  
яко гадками та поняттями, але готовими,  
якщо та наївності, щоб сприймати явища при-  
родного життя висказав автор постанови про-  
сто тримається й в книжці: його опис — вираз  
справжніх переживань. Відкинувши посе-  
даний „фактовості“, він оглядав Грецію душею і  
серцем, так, як дивиться на речі людина зі сві-  
тової й наївною свідомістю. Автор добрий спо-  
творює і живо схоплює те, що бачить. У нього  
дана думка — вимережана сявом грецько-

го світла, а „промінь грецького сонця обви-  
вається довкола його душі“.

Ясна річ, що в нас живе гін механізувати  
прояви життя, робити їх незалежними від свідомості,  
самочинними або автоматичними. Вихо-  
дить, що автоматичність душевного життя сама  
собойо добро, бо вона сприяє зберіганню енергії  
на непередбачені, але можливі випадки. Але  
вона може бути також абияк для здібності до  
самостійних переживань, а навіть до самостій-  
ного думання, тоді, коли твориться під впливом  
інстинкту громади („баранячого гону“): коли з  
одиночки робиться тип без власного „я“. Тільки  
виїняткові люди, обдаровані більшою кіль-  
кістю індивідуальних рис уміють опертися  
шкідливому діянню того інстинкту і залишити-  
ся вірними своєму самостійному думанню, у ділі  
та слові.

Безпосередність і ширість вислову М. По-  
сацького зробили те, що його опис наукової  
подорожі для пізнання розвалин і памяток за-  
вмерлого життя читається, як повість.

Автор хотів досадно звернути читачам ува-  
гу на невідповідну форму звичайного розумін-  
ня нашої культури і на недостойну поведінку  
людей із того покоління, що окуталось імлою  
високопарних абстракцій і не добачує поваги  
реального життя. Він не може згодитися з та-  
ким „поступом“, що через нього бідолашні лю-  
ди покидають життя, бо не мають змоги заробити  
на прожиток собі чи своїй родині; ані з та-  
кою „культурою“, щоб вихований на ній „куль-  
турний“ учений археолог здирав із давньої свя-  
тині таблиці з різьбами й забирав у свій край до

музею „для наукових цілей“; ані з такою книж-  
ковою „мудрістю“, що проти поважних дома-  
гань життя безпорадна, або й ще гірше, зала-  
кана. Не всі вискази автора можна брати до-  
слідно. Хочби от про книжки, що ніби автор не-  
навидить їх. Деж там! Як він міг би ненавидіти  
їх, коли вони дали йому стільки матеріалу до  
книжки! Там без широких і докладних книжко-  
вих студій не був би міг писати ні про коринт-  
ський перекип, ні про Олімпію, ні про Шлімана,  
ні про мистецькі скарби атенського Акрополю,  
ні про елевсинські містерії — про всі ті пре-  
красні історії, що й читаємо також з цікавістю.  
Без таких здобутків книжкової освіти автор був  
би аменшив собі творчого вдоволення, був би пу-  
стив у світ книжку без багатьох вартісних при-  
крас.

Книжна наука доставляє нам знання про  
світ і про людину, а це корм для думання, каже  
психолог Діме, думання-ж — це життя духа.  
Ні! Проф. Посацький знає це: він осуджує ту  
книжкову науку, що притуплює здібність жити  
природним життям, тобто переживати людські  
справи згідно з природженими законами душі,  
але не може хіба ненавидіти добрих книжок;  
бо — Немо одіт артем, нізі форте ігноранс.  
(Ніхто не буде такий, щоб ненавидіти вмізисть,  
хіба може неук). Через те загальні думки напи-  
сані під впливом песимістичного настрою і при-  
більшеного критицизму не можуть захитати на-  
шої віри у правильність авторських осудів, бо і  
там, де він піддається своїм почуванням зі шко-  
дою для докладності, то його мотиви і відвага  
роблять честь його серцю. (Докінчення буде).



Кільканацих дівчат, які вивчили роль балетський виступів. Першу фабрику роверів відкрили в 1867 р. промисловці Міллі й Ко. Колесо стало дуже популярним, і знайти її можна навіть в заповіді Іллі. Іздаті ним дорослі й діти, чоловіки й урядовці й робітники з останніх часів на колесі навіть наших селян.



## Познанські „культуртрегери“.

Якесь „Стоваришнє Вдих Вихованкуф Салезіанських“ у Познані розіслало до різних видавництв, між іншими і до деяких українських, писма, в яких просить, щоб надіслали йому всякі видання з різних ділянок знання, періодики та комплектів річніки журналів, бо воно організує велику наукову бібліотеку, що має служити для праці членам „стоваришнє“. Як видно з цього писма — це студентське товариство. Дістало воно до завідування приватну наукову бібліотеку д-ра мед. Гейсковського і хоче її тепер поширити. Звідси й ті писма до видавництва.

Наприкінці цього писма знаходимо такий уступ:

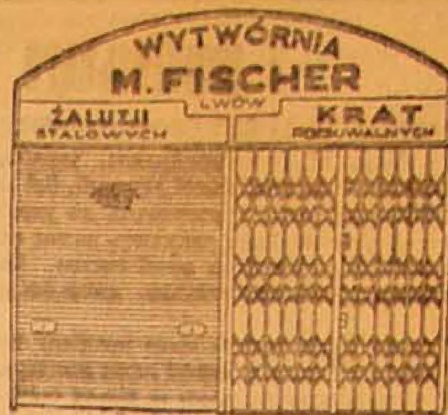
„Просимо прийняти до відома, що тереном нашої освітньої праці мають бути також землі „кресуф вєходніх“, отже наші члени черпатимуть в науковій бібліотеці відомости з усяких

ділянок знання, щоб до людю тих „кресуф“ промовити і працювати серед нього з відповідою підготовою, маючи на увазі пропаганду, критику й освітньо-господарську рухливість руської людности і передовсім української нації, що її штучно творять німці з відомих мотивів.

В цьому році ми вислали на „креси вєходне“ своїх товаришів, що розглянули можливости тієї праці і ми маємо вже в своїх руках цінні спостереження, які використаємо до підготовки праці на найближчий рік.

Таким чином прийдуть до нас ще одні „культуртрегери“ з Познаня. Як видно хочуть до своєї місії добре підготуватися, коли просять українські видавництва, надіслати їм відповідні матеріали. Солідна робота мабуть буде отих „блжих вихованкуф салезіанських“.

—O—



ВУЛ. ФИЛИПА ШЛЯХЕРА 1

(давніше Шпитальна 38) — тел. 257-10

виконує роботи конструкторні, будівельні, мистецькі, залізни сходи як таном усе, що входить в обсяг господарства. — СПЕЦІАЛЬНИЙ ВІДДІЛ СТАЛЕВИХ І АЖУРОВИХ РОЛЕТ.

### ВІДДІЛИ І КОРЕСПОНДЕНТУРИ:

- 1) Борислав, Косцюшка 123.
- 2) Перемишль, Ягайлонська 9.
- 3) Самбір, Рятюк, Дім Н. Торговлі.

## ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзінських 1/1  
тел. 292-15 і 200-15

- 4) Сокаль, Косцюшка 38.
- 5) Станіславів, Міцкевича 1
- 6) Стрий, Фруктиана 6.
- 7) Тернопіль, Тарнавського 6а.

## Нове напруження між Італією та Англією і Францією

Відомий італійський публіцист Гайда звернув увагу на сторінках „Воє д' Італія“ на вістку двох фінансових лондонських щоденників у справі остороги британським міністром торгівлі англійських експортерів перед розмахом торговельних взаємин з Італією аж до закінчення, доки теперішнє положення не погіршало. Якщо ці слова — пише Гайда — правдиві, виходить, що англійська політика стоїть в яскравій суперечності зі засадами, що їх проголошувала багато разів британський уряд. Розглядаючи статистичні дані у справі італійсько-англійських торговельних оборотів Гайда звертає увагу, що вивіз В. Британії до Італії зменшився в першому півріччі в 1938 р. до 266 мільонів у порівнянні з першим півріччям 1937 року на 291,8 мільонів фунтів, себто на 8,9 відсотка. Обговорюючи спадок англійського вугілля до Італії Гайда пише, що велику частину італійського ринку адабула Німеччина і Польща. В останніх часах розвинулася між В. Британією і Німеччиною боротьба на європейських ринках щодо вивозу машин і вугілля. В останніх днях англійські продуценти вугілля намагалися відкрити всіх брам на італійським ринку і стрінулися з відмовою. Слова британського міністра мають спеціальне міжнародне

значіння з огляду на кампанію лівих французьких кол, які домагаються бойкоту „тотальних держав“, бо торпедують можливість міжнародної співпраці в господарській діяльності воупереч відомим британським тенденціям поширити і влекшити світову торгівлю. Італія мусить заступити англійські товари товарами з інших держав. Крім того становище Англії буде новою спонукую для Італії не мати ніяких ілюзій і буде готова на все.

Одноразом загострилась полеміка між французькою та італійською пресою у звязку з „паспортною“ війною між Італією та Францією. Проти Італії виступила гостро навіть права французька преса „Ле Жур“ пише, що французи не можуть зрозуміти до чого остаточно йде протифранцузька політика Риму і бачить у паспортному конфлікті ще один доказ поганого гумору італійського уряду.

Римський кореспондент „Парі Міді“ в чорних краках дивиться на розвиток французько-італійських взаємин і догадується, що головною причиною конфлікту є те, що обі держави є по протилежній стороні барикади. Париська преса пише, що цей конфлікт має політичний характер та є ознакою погіршення атмосфери між Парижем і Римом.

## Франція не може сподіватися від СССР ніякої допомоги.

З нагоди останнього совітсько-японського конфлікту ген. Нісель обговорює на сторінках „Ревю Юніверсель“ значіння совітської армії і виходить до дуже песимістичних висновків. Союзна армія — пише автор — переживає кризу і цілих формацій з приводу „чистки“ на політичному тлі. Хоч армія побищила свій чисельний стан і число довших одиниць, воєнний матеріал змодернізовано і достосовано воєнний матеріал до потреб армії — проте засадничих перешкод не усунуто. Цими перешкодами є величезна кількість дуже поганих стан транспорту, що утруднює мобілізацію, концентрацію і дислокацію військ. По фабриках нема виконавчих робітників, що відбивається підчас війни на якості продуктів, а підчас війни утруднює мобілізацію армії. Змобілізована армія буде дуже обсаджена комуністичним елементом,

ніж армія підчас миру й у звязку з тим менше надійна під політичним оглядом. До того дисципліна в совітській армії паде з приводу суперництва між командантами і політичними комісарами. Військове знання більшості совітських командантів далеке від задоволення успішної воєнної акції. Якщо йде про Францію, то якби навіть червона армія була найкраща, добре підготована і мала добрий провід, то не зможе інтервенювати в конфлікті між Францією та її сусідами з огляду на географічне положення СССР. Совіти відділені від Німеччини державами, що заявляють, що не дозволять перейти ні перелетіти їх території. З другого боку совітська маринарка ще довго мусить ждати, поки зможе відіграти дійсну роль. Тому до Франції не може ждати від Совітів ніякої допомоги.

—O—

## Новий корпус до оборони лінії Мажино.

Французький щоденник „Л'Епок“ пише, що в найближчому часі слід сподіватися створення нового корпусу на східній кордоні Франції, а особливо у Мецу або Штрасбургу. Округа Мец під одним проводом обіймалаб укріп-

лену смугу французького пограниччя т. зв. лінію Мажино, що тягнеться від Штрасбурга через Льотарингію до Арденів. Дотепер ця смуга була під командою команданта XX-ої військової округи в Нансі і команди VI-ої округи в Мецу.

## На допомогу родині Касперських.

На допомогу жертвам бандитського нападу в Чижикові зложили в Адміністрації „Діла“ даліше: Н. Н., Львів (вдруге) 5 зол., Макс Гидець, Любича—Князі, 2 зол., Михайло Генрик Березовський, Коломиї, 2 зол., Мирослава Дублянницька, Перемишль, 5 зол. і кличе Павліну Ришкову з Коломиї і Тараса Витницького зі Львова; Гр. Бабик, Бережани, 3 зол., Степан Щуровський, Бельсько, 2 зол., І. Громницький, Львів, 4 зол. (замість напівтків); літники зі Синеїдська Вижнього за рікою 12.50 зол., о. Ярослав Школьник, Германів, 2 зол.

—O—

## Арештували кореспондента „Діла“.

Дня 13. ц. м. відбувався перед окружним судом в Замості процес проти 10-ох українських селян з Хмілька на Білгородщині, обвинувачених за непослух владі при розвалюванні православної церкви. На цей процес, про який розписувалася широко і польська преса, Редакція „Діла“ вислала свого кореспондента п. Которовича. Наш кореспондент зголосився перед розправою в секретаріаті суду, але не вважаючи на те підчас розправи арештували його функціонари саїдчої поліції та відвели до повітової команди поліції. Тут не взяли під увагу пояснень нашого кореспондента, що він приїхав як справоздавець — перевели у нього докладну особисту ревізію, з переслуханням, що тривало 3 години і після засеквестрування чотирьох друків з його пресових матеріалів (між ними інтерв'ю послі д-ра Барана) та кількох фотографій — по закінченні судової розправи випустили на волю. Зазначуємо, що в справі арештованого на судовій саї нашого кореспондента інтервенював у влади адвокат Святотковський, що боронив наших селян та деякі польські журналісти, за що всім їм Редакція „Діла“ складає подяку. Докладний звіт з процесу подамо в черговому числі.

—O—

## ПРОВІДНИК СЛОВАКІВ ВАЖКО ЗАНЕДУЖАВ.

Провідник словацької народної партії о. Глінка важко занедужав на запалення легенів. До Ружомберку приїхав заступник голови партії пос. Тісо і генеральний секретар Сівак та розмовляли хвилину з недужим. Біля недужого перебуває постійно пос. Сідор.

—O—

## БОРотьба з Китаєм аж до ліквідації уряду ЧАН-КАЙ-ШЕКА.

Японський мін. фінансів Ікеда заявив в інтерв'ю з японськими журналістами, що аж тепер по перемир'ю під Чанкуфен, Японія і СССР започаткують переговори в усіх найважливіших справах. Щодо взаємин з Китаєм мін. Ікеда заявив, що війна в Китаї не закінчиться навіть по занятті японськими військами Ганков. Японсько-китайська війна скінчиться щойно по повній ліквідації уряду марш. Чан-Кай-Шека. По усуненні Чан-Кай-Шека Японія цінитиме співпрацю всіх великих держав у господарській відбудові Китаю.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.



## 3 українського життя на Буковині.

### УКРАЇНСЬКІ СЕЛА БЕЗ СВОЇХ ЦЕРКВИ.

Вже більш 12 літ не приймають українців до православної богословської академії. Всі молоді священники, яких призначають до українських сіл — румуни. Вони вважають нижче своєї гідності навчитися мови своєї пастви. Служать, проповідують та урядують лише по румунськи.

Через те нарід омине свою прадідну церкву. В найбільшій святі у церкві лише жандарми, учителі зі шкільною діворою та кілька старців. Народ шукає душевної віради в ріжних сектах, де чує Слово Боже в рідній мові.

Румунський уряд видав декрет-закон, який дуже обмежує діяльність сект та передбачує гострі кари. Вязниці у Вижинці, Хотині, Чернівцях та Сторожинці знову заповнилися українськими селянами. Вже відбулися й перші процеси. Сімох селян з Бергомету, що зішлись на спільну молитву, засудили по рркові в'язниці. Пригадуємо, що Український Церковний Комітет часто звертав увагу влади на наслідки румунізації церкви, але безуспішно.

### АРЕШТУВАННЯ.

В с. Міткові жандармерія арештувала селянина Ігоря Вишньовського за те, що до сорочки мав прикріплену жовто-блакитну стяжку.

В с. Каранчеві над Черемошем жандармерія арештувала учасників курсу української мови. Селянин Іван Боднарчук учив вісьмох селянських хлопців писати і читати по українськи.

Дітей дуже били на постерувку. Боднарчука віддали до воєнного суду в Чернівцях.

Воєнний суд у Чернівцях засудив українського купця п. Омеляна Рикла на 8 місяців в'язниці та 3000 левів гризми за те, що він сказав до поліціанта, що теперішня влада тут не вічна.

### ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

В понеділок 1-го серпня ц. р. помер у Чернівцях б. санітарний інспектор Буковини д-р Енген Кобринський. Покійний був ширим і працьовитим громадянином. За студентських часів був головою віденської „Січі“. Лікарську кар'єру почав як окружний лікар у Боснії. Покоївся дуже багато світа як корабельний лікар при австрійському Льодді. В 1902. р. осів на Буковині, в Кімполонзі, потім у Чернівцях. Тут іменували його судовим та поліційним лікарем. Лікарська колегія вибирала його кілька разів своїм головою.

Покійний працював у всіх українських товариствах. По війні був одним з основників дуже цінної установи „Українська Лікарська Порада“. В „Пораді“ працював аж до часу, коли Румунська влада розв'язала.

Похорон відбувся 3-го серпня при численній участі українських черновецьких громадян. Над відкритою могилою промовляли: о. парох Зленко та відпоручники загально-громадянських та лікарських установ.

( Дм. Хмара.

## НОВИНКИ.

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИСЬ НА ОГОЛОШЕННЯ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру міститимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла“.

— ПЛАТІТЬ ТОЧНО ПЕРЕДПЛАТУ! ПРИСЛАЙТЕ ЗАЛЕГЛОСТІ! Ш. Передплатників просимо вирівняти залеглости, бо стримаємо пислуку часопису! Прислайте точно щомісячну передплату, бо інакше не дістанете книжки зі щомісячної Бібліотеки „Діла“! Наш часопис найдешевший, бо крім 10-ти сторінок найкращої щоденної газети та 16-ти сторінок під неділю, — даємо точним передплатникам щомісяця даром одну прегарну і вартісну книжку величиною від 10—15 аркушів друку. Точний передплатник „Діла“ складає за рік Бібліотеку „Діла“ з 12 томів.

— Записати — запам'ятати і купувати. Кооперативна крамниця „ФАРБОКРАМ“ у Львові, при вул. Собіського 7, продає фарби, лякери, покости, олії і всякі артикули, потрібні в домашнім господарстві. Ввесь зиск на потреби „Рідної Школи“. 1527. —15

— Живень „Черче“. З днем 20. серпня кінчиться літний сезон у Черчі і починається т. зв. 3-ий, останній. Користайтеся догодних умовин лікування — знижених цін на купелі і дешевого утримання. 1685. 1—3

— З якнайкращих шкірок футро — поручає і виконує у нас тільки Юліян Гаушевський — рік оснув. 1928 — Львів, пл. Капітульна 3, I. пов., телефон 254-46. 1430. 49—2

— Др. Бережницький вернувся. 1687. 1—1

— Стефан Брик, лікар внутрішніх недуг виїхав на короткий час зі Львова.

— Архирейська Служба Божа в 950-ліття хрещення Руси-України. В неділю, 14. ц. м. відправив Преосвященний Кир Іван в асисті о. крид. д-ра Лабя, о. крид. Л. Лукицького, о. канц. М. Галанта та о. д-ра І. Гриньоха Архирейську Службу Божу у храмі св. Юра з нагоди 950-ліття хрещення Руси-України. Дяконували о. Белей та о. Кюос. Співав хор дяківської школи. По водосвятті Преосвященний Кир Іван виголосив проповідь про заслуги кн. Володимира у хрещенні Руси-України. Пригадав теж переслідування релігії в СССР і нищення церков і візан вірних витривати у вірі та улалив благосаюнення всім вірним. Вкінці відспівано многоліття Св. Отцеві, Митрополитові та Українському Народові. На закінчення вірні відспівали „Боже Великий“ і католицький гимн.

— „Народне свято Маковія“ — так називається етнографічно-побутова гутірка ред. Романа Пашківського, яку передає львівське радіо у вівторок 16 ц. м., год. 21.00.

— Вистава лічничих зел у Ремісничій Бурсі у Львові. З нагоди закінчення курсу плекання, збирання та сушення ліково-промислових рослин, в Ремісничій Бурсі у Львові при вул. Пасічній, кооператива „Рута“ у Львові влаштувала дня 14. ц. м. Першу Зільну Виставу — в саях Бурси, що триватиме до середи 17. ц. м. включно. Вистава відкрита від 9-ої год. до 19-ої. Доїзд трамваем ч. 1.

— Вияснення. Від лікарки д-р Ірини Прісневської дістаємо вияснення, що „Кур'єр Поранни“ з 7. ц. м. подав фальшиву вістку, будьтоби повітове староство у Здолбунові виселило її зі Здолбунова поза межі прикордонної смуги. Тимчасом наша лікарка сама переїхала зі Здолбунова до Рівного, де відкрила свій лікарський кабінет. Однак у Здолбунові далі приймає недужих, але лише передполуднем, у Рівному полудні.

— 20 зол. гривини за сходини членів релігійного брацтва. Повітове староство у Скалаті покарало о. Івана Цимбалу з Колодівки гривиною 20 зол. зі заміною на 5 днів арешту за „незаконний вец“. Були це сходини членів релігійного брацтва в честь Митрополита Шептицького. Слід додати, що згадані сходини відбулися ще в березні ц. р. Покарання вніс відклик до окружного суду в Тернополі.

— Нові арештування. В селі Гниловодах, пов. Підгайці, поліція арештувала 7-го ц. м. Івана Бронцького, Луця Зазуляка, Мирослава Маринюка і Володимира Маринюка. Всіх віддала до судових арештів у Підгайцях.

— Арештування на Волині. Дня 11. ц. м. поліція арештувала в Рівному абсолювента медичниці і тіловиховання Степана Зашука.

— Нове грабункове вбивство у Львові. В суботу 13. ц. м. ввечером невідомі грабники вбили 60-літню Аліну Дзедзіц в її помешканні при вул. св. Йосафата ч. 11. Дзедзіцова вийшла перед кількома місяцями втретє заміж. Вбивство Дзедзіцової відкрив її субьокатор Новаковський, який вернувся від свого брата в неділю в год. 8-ої рано до хати. Судово-слідча комісія ствердила, що Дзедзіцова померла від упину крові тому, що вбивник перетяв їй жилу на карку. Вбивство мало грабунковий підклад, бо з хати пропала біжутерія, а шафа і комода були розбиті, бо грабник шукав за грошми. Шадничу книжечку на 2.000 зол. кинув під шафу. Яка готівка пропала — покищо не відомо. Поліція здогадується, що вбивства допустився хтось зі знайомих Дзедзіцової, бо вона була дуже обережна і нікого з чужих до хати не пускала.

— Краєва хроніка. Підчас пересування вагонів на залізничній стації у Стрию колеса вагону відірвали палець ноги залізничника М. Олеси, два інші пальці розчавили. Нещасного відвезли до лічниці. — Селянин Микита Дацюк у Боголюбах упав під колеса возу зі снопами і помер до двох годин по випадку. — В Сяні к. Ярослава втонув 17-літній ученик Леопольд Круг.



— Нове село перейшло на римо-кат. обряд. Польська преса пише, що в селі Селиська Румунія на Волині „перейшло“ в останній часі на римо-католицький обряд коло 170 православних. Преса не подає подробиць щодо самого „переходу“, лише підкреслює, що селяни-шляхтичі були бідні і послухали двох польських священників з Класова та Сарні і перейшли на римо-католицький обряд.

— „Свенто гур“ у Новому Санчі відбувалося в дні від 12. до 15. ц. м., на яке спровадили м. ін. гурт селян зі Стрийщини, як репрезентатив бойків. Підчас цих „дні гур“ отворено в Новому Санчі „регіональний музей“ і господарську виставу. В імпрезі взяв участь м. ін. військових справ ген. Каспшицький, який є головою управи „Звйонзку зем гурських“ і м. ін. Бабковський. На цьому „свенті гур“ були також поляки з тешиньського Шлеська з Чехословаччини.

— На Сов. Україні забракло солі і нафти. Найвища рада в Москві прийняла 125-місячний бюджет призначивши майже половину бюджету на зброєння. Тимчасом господарське положення на Сов. Україні значно погіршилося. Київський „Комуніст“ нарікає, що хліб у Києві такий поганий, що його не можна їсти. В інших містах Києва, Харкова, Дніпропетровська та інших міст України не можна віднайти ні однієї крамниці з предметами першої потреби. У Дніпропетровську, найбільшій робітничій околиці, зліквідовано 19 харчівень, в Одесі 77 харчівень. В багатьох місцевостях України нема ні солі ні нафти.



— Кара смерті на червоному каті. Зі Савчанки повідомляють, що трибунал оборони держави засудив на кару смерті вугалець Астурій Раміра Мігуель за вбивство 73 осіб. Мігуель був одним з провідників червоної Астурії і відзначався страшною жорстокістю як провідник революційного каті. Вбитими були 73 осіб. Важко ранених кидали до сідань могили з убитими і живцем закопували в землю. На де Градо Мігуель вбив особисто кількох осіб. На розправі Мігуель привів до закінчення йому злочинів.

— Відслонення пам'ятника Наполеона в Корсиці. В понеділок 15. ц. м. почалося в Аїчю на Корсиці велике свято у зв'язку з відслоненням пам'ятника Наполеона в роковину його уродин 16. серпня 1769 р. Пам'ятник слонив міністр маринарки Каміні. До Аїчю приїхало дуже багато французьких легатій і туристів з цілої Франції. На пам'ятку Наполеона виписані назви всіх переможених битв.

— Три страшні летунські катастрофи. Словачський літак, що вилетів з Праги до Бурга і Парижа, розбився в суботу 13. ц. м. на схід від Кель під Дурбах. В катастрофі загинуло 17 осіб, 13 подорожників і 4 особи в службі. До катастрофи дійшло тому, що в воду мряки літак обивзав лет. загинув в воду, упав на землю і згорів. Життя врятувалося лише кельнерка, але і вона постраждала шпиталі від ран. — В Англії втонуло гідроліт. В катастрофі загинуло 8 осіб. В Мексику віднайшли на дні проливу Гватемали Вера Круз літак „Електра“, що злетів з п'ятини 12. ц. м. з 8-ох подорожників. Життя п'яти заложи не вийшов ніхто живим. Вважається, що причиною катастрофи був туман, від якого згорів літак.



## Повіdomляемо

що з днем 1. вересня 1938 р.

## ми ЛІКВІДУЄМО

Конто ПК. ч. 143.322 - Варшава

я тому просимо ВСІ ГРОШІ надсилати

ТІЛЬКИ

на конто ПК. Львів  
ч. 504.060

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА“.

— Побитий рекорд найшвидшого французького корабля, Великий трансатлантичний корабель „Королева Марія“ досягнула рекорд швидкості в повороті з Америки до Англії і відобрала найшвидшому французькому кораблю „Норманді“ блакитну стріжку Атлантики. Корабель „Королева Марія“ переплила Атлантичний Океан 1 год. і 28 хвилин швидше від „Нормандії“ розвиваючи середню швидкість 31,69 вузлів на годину.

— Рекорд німецького літака. Великі маси народу уладили на летовищі Темпельсгоф у Берліні летунам німецького літака „Кондор“ велику радію з нагоди щасливого перелету літака з Берліна до Нью Йорку і зворотом. Канц. Гітлер навіслав летунам телеграму з побажаннями. На летовище прибули теж вищі старшини німецької армії з ген. Мільхом, амбасадор Зауценх Держав та посадинок Берліна д-р Ліперт. Летунів привітав ген. Мільх у заступстві марш. Гейдла підкреслюючи, що лет з Берліна до Нью Йорку і з поворотом не має прецеденсу в історії летуства. Літак перелетів з Нью Йорку до Берліна трасою понад 6.500 км. тому що мусів замкнути на південь з приводу поганих атмосферних умов за 19 годин і 54 хвилини досягнути таким чином рекорд швидкості 335 км. на годину.

— Обмежений доступ жидів до австрійських банків. Управа банків Баден під Віднем оголосила, що в майбутньому зрезигнує зовсім з лікувальних жидів. Тимчасом вільно буде чотирьом найбагатшим уладженням санаторіям і готелям приймати жидів у відношенні 15 відсотків до загального числа лікування. Усі інші готелі, капи та ресторани мають вивісити таблиці з написом „жиди не бажані“. Одночасно заборонено жидам ходити до парку і пити воду при джерелах. Жидам вільно буде лікуватися покісно в одному з купальних заведень. Зате жиди мають доступ до касина гри.

— Знищення собору не можна нічим виправдати. Московський часопис „Звезда“ пише, що знищення собору Спасителя в Москві було прикро несподіванкою не лише для вірних, але навіть для багатьох комуністів. Знищений собор Спасителя був одним з найгарніших пам'яток церковного будівництва і його варварське знищення не можна нічим виправдати.

— Ріжні вісті. През. Рузвельт вернувся по 4-тижневій подорожі до Вашингтону, під час якої авіадіа цілі Зулуені Держави. Опісля відвідав кораблем на Тихий Океан, де ловив рибу. До Александрії приїхав ки. Гюлестер з дружиною, авіадіа відїхав до англійської колонії Кені, де є управителем вуйко княжні. — Насла до німецького карного кодексу передбачає відповідні постанови у справі охорони секретарських тайн Німеччини, за порушення яких гроють строги кари. — В летунському радї Румунії, Чехословаччини та Югославії, що починається 28. п. м., візьме участь 50 літнів. Траса лету обіймає всі більші міста агальних держав. — У Лондоні помер англійський композитор Лендін Рональд у 65-ому році життя.

— Справлення помилок. У статті О. Севрюка в „Звезді минулого“, поміщений в 176 році „Діла“ помилково надруковано на 4-й сторінці у 18-му ряду „в 1922-ому році“, а має бути в 1928-ому році.

— Випадок. Лікарські помилки в призначенні підлітків, які вживали ліки природної гірської води „Франціш-ка-Водна“ так у дощовий пізнього віку.

Нові книжки й журна...

Трибу. Тижнялик. Рік випавши XIV. Ч. 30-31. З...

в липні 1938. Паризь.

## Спорт.

ДЕБЮТ СЯНУ В ОКРУЖНІ ЛІЗІ НЕ ВДАВСЯ.

ПЕРЕМІШЛЬ. ПОЛЬОНІА — СЯН 3:0 (2:0).

Перший виступ самнатиної дружини Сяну в Окружній Лізі не вдався. Ці змагання були теж одночасно добрі Перемішля, який і надалі задержав дві дружини в О. Л.

Вислід цього мету не повинен бути для нікого несподіванкою, бо хоч були такі оцінки, що очікується на гарних вислідах Сяну в товариських зустрічах із Польонією, Ярославом, чи експідицій Чувачем, вірили в перемогу Сяну — то в мистецьких метках грає зрешту рутину й нервові настання, дружини. А ці два чинники агорі переривували спроби. Дом Польонія, яка грала в О. Л. від початків П'єтусаваля має куди більше боювості досвіду, як молода дружина Сяну, яка перейшла ще до того часу важку вогнену пробу підчас змагань за вхід до О. Л. Сяні вийшов до бою з високоякісними переміями та високоякісний кондиційно, відразу виступавши на одного в найбільшійшій суверенності в О. Л. та вічного командата на мистецтві. А українська дружина, внаслідок гомосамі польської преси, відразу підходила до цих змагань з боку побуту в О. Л. Ці всі чинники мали безсумнісну загальну вплив на постанову української дружини. Першу пробу Сяні уже перейшов, тепер лиш треба привернути душевну рівновагу, винести свої, безсумнісну високі спортові вартості, то ажко прийдуть успіхи, одні за дружини.

Інша справа, що деякі зміни мусить ще провід Сяну перевернути у дружині. Віримо, що це легко прийде, тим більше, що Сяні має д. добрий доріт. Тому вже сьогодні можна зовсім сміло заявити, що якщо Сяні пообудиться першої трети та освоїться з „великими“ противниками, своєю грою зовсім добре буде їм дорівнювати й деякі клуби О. Л. навіть перевищити. В кожній разі за місце в О. Л. нема потреби побоюватися, оскільки, як не пізніше знову діяла різні окремі чинники, які зі спортом не мають нічого спільного.

До перших своїх змагань в О. Л. Сяні виступити у такому складі: Лосинський, Побідинський, Мелітський; Ходяк, Федорович, Нефит; Ніжнінський, Суєвський, Турко, Гілобач, Мелітський.

Польонія: Червоний, Конський, Золотий; Глават, Каніковський, Дутко; Дікий, Калій, Карен, Луць і Бадрух.

Сяні рішуче розгартував і заграв несподівано слабо. Слабо грала середня триада, а за винятком обох крайніх. В повоці слабший був тим разом Федорович. Ходяк на змаганнях рішуче в обороні знаменитий був Побідинський, дивно слабкий Мелітський.

В першій половині змагання перевага Польонії, яка вже в 4 хв. одобула перші ворота зі стрілу Дікого. У 24 хв. Мелітський підніс виступ для Польонії зі самовільного стрілу по році Бадруха. У другій половині переважав Сяні, одначе стрілова неміт нападу не дозволила зникнути виступу. Зате Польонія підніс в 10 хв. виступ до 3:0.

Судковий п. Курмаля. Виступ в. 1200.

## ІНШІ ВИСЛІДИ О. Л.

ЛВІВ. Р. Н. С. — ЛЕХІЯ 0:0.

РКС грала без Наймана, Желіна й Паламертуса безнадійно слабо. Лехія випала краще особливо в нападі. Розмова, фатальна грише рішуче не надіялася до гри. В Лехії грала б. загарту П. Сокола Великого.

РЯШІВ. РЕСОВІЯ — ПОГОНЬ 1:5 0:4 (4:3).

Справили повільно вогні. В обох дружинах найкраще грали напади. В Погоні д. слабший воротар Ріттер. Ворота для Ресовії одобули: Врубаль, Вошня, 2, Малиновський 2 і Казю, для Погоні Матіло 2, (Білох і Палак). Судковий п. Ребен із Перемішля.

ЯРОСЛАВ. ВКС — КОРОНА 3:0 (3:0).

Несподівана високоякісна перемога Ярослава над слабкою Корона. Особливо слабо грали оба воротарі. Ворота для ВКС-у одобули: Міхалік 2, Літніський 3, Таутиков і Урбанчик. Судковий п. Дашинський в Перемішля.

В таблиці введе зовсім після високої перемоги ВКС Ярослав перед Польонією та Ресовією. По одному пункту має Лехія та РКС. Без гри: Україна, Чорні, Гомосея, Кіпач, Погонь — Острій. Три останні місця займають: Погонь і В. Сяні і Корона.

## А. КЛАСА.

ТЕРНОПІЛЬ. ЛЕГІОН — ПОДІЛЛЯ 2:0 (1:0).

Перший свій мистецький матч останньої руки пошло Поділля молодцю. На українській дружині фатально відбилися слабкіше безліди. Зате Легіон виступив свої найкращий склад і переміг внаслідок високоякісності. Перші ворота для Легіону одобув Урбан у 10 хв. з далекого стрілу. Не зважаючи на аутизм обох дружин, виступи виступили до половини незначені. Після перерви альянцій дош апаляну до тієї міри на гру, що нагадувала радше оригінальну й безладну кошикову. Другі ворота одобув Легіон зі стрілу Фрошка у 15 хвилин.

Судковий п. Гіла.

## НОВИНА!

„Говерля“ найкращі  
ровери (колеса) „Буйтур“  
єдиної кооперативної монтівні  
Кооп. „ПЛАСТ“  
Львів, Городецька 95.  
Жадайте проспекти — цінників!

## ЗА ВХІД ДО А-КЛАСИ.

ДРОГОВИЧ. ТУР — ПОЛЬНА (Перемішля)

2:1 (0:1).

Другий матч за вхід до А-класи протік перемогу Турові і справу входу вирішить третій матч.

## ЗА ВХІД ДО ДЕРЖАВНОЇ ЛІГИ.

КАТОВИЦІ. ДОМБ — ЧОРНІ 0:0 (0:0).

Кататорфалія програва змагання Чорні у Катовицях із Домбом була справді дуже несподіванкою для всіх, навіть для перемішля. Хот Домб переміг у високому відношенні, проте ця перемога не має для нього особливого значення, при односторонній перемогі Гарбарні над Ресовією.

СТАНІСЛАВІВ. ГАРБАРНЯ — РЕВЕРА 4:1 (1:0).

Ворота для Гарбарні одобули: Скура 2, Пасурка 1, Новак, для Ревери Рудак. Судковий п. Буковський й із Радом. Ревера була без сумніву кращою дружиною і заграла зовсім заслужено. Одностороннім нападом Гарбарні була воротар Войцеховський.

Ревера грала неале, одначе не зміла використувати підпорітних ситуацій.

ПОЗНАНЬ. ШЛЕСЬК — ЛЕГІЯ 2:1 (0:1).

Шлеск заграв із пономальською Легією запланувавши фінанцій кончини та впертості.

ЛУЦЬК. ПКС — ВКС (Городно) 0:2 (0:1).

Перша перемога ПКС-у над слабким противником.

БЕРЕСТЯ. ПОГОНЬ — МАКАБІ (Вильно) 3:1.

В Бересті Погонь зрештувала несподівано з високим Макабі.

ВАРШАВА. РК (Басейн) — ЛЕГІЯ 3:1 (1:0).

В першій половині сильна перемога РК-у, у другій зрівняння гра. Ворота для перемішля одобули: Банік 2 і Серадан, для Легії Пелора.

ЛЮБЛІН. УНІОН ТУРІНГ (Лодзь) — УНІЯ 3:0 (3:0).

Легія переміг лодзької дружини.

## ТАБЕЛЯ ЗМАГАНЬ ЗА ВХІД ДО Д. Л.

## I. група.

1. Уніон Турінг	5	10:0	17.3
2. РК	5	5:5	12.15
3. Легія (Варшава)	5	4:8	8.15
4. Унія (Люблін)	5	1:9	3.15

## II. група.

1. Шлеск	4	8:2	11.4
2. Легія (Познань)	3	2:3	6.6
3. Гріф (Торунь)	3	1:5	4.15

## III. група.

1. Гарбарня	5	8:2	21.9
2. Домб	5	5:5	10.9
3. Чорні	5	4:8	5.15
4. Ревера	5	2:7	5.15

## IV. група.

В IV. групі веде РК перед ВКС-ом, Погонь (Берестя) і Макабі.

## ТОВАРИСЬКІ МЕТЧІ.

ЛВІВ. Кішпелт — Погонь 2:0 (2:0). Мадарські професіонали показали д. гарну гру, особливо в нападі. Найкращий діяв крайній і лунчик. Ворота одобув лівий крайній.

ЛВІВ. Кранселя — Гасмоней 5:1 (3:1). Кранселя грала концертно, одначе не надружувалася Гасмоней грала у своїм отримі сагаді.

СТРИЙ. Погонь — Кадіма (Борислав) 2:1 (1:1). Погонь грала лише з трьома гравцями першої дружини. Кадіма не вдержала кондицій.

ВІЛЬНО. ГАЙДУКИ. Гунгарія — Шлеск 8:4 (8:4). Гунгарія була безсумнісно кращою дружиною.

ВІЛЬНО. Сьміглі — Олімпія (Латай) 3:3 (2:1).

БОРІШІВ. Нордія — УСК (Стрілківці) 2:0 (1:0).

## БОКО.

ЛВІВ. Чорні — Тім Галадя (Львів-Варшава) 10:6.

ТЕРНОПІЛЬ. ЖРКС — Тім Галадя 10:4.

ПЕРЕМІШЛЬ. Польонія — Галибор 8:4.

## СПОРТОВІ НОВИНИ.

Зміни речини О. Л. На офіційне прохання Сяну й Польонії Вхід змінив речини гор у такий спосіб: 28. 8 Погонь. Острій — Сяні замість Сяні — Погонь. 11. 9. Україна — Польонія замість Польонія — Україна. 30. 10. РК — Польонія замість виступи. 6. 11. Сяні — РК замість РК — Сяні.

Речини змагань резерва О. Л. 21. 8. Україна — Погонь; 18. 9. Чорні — Україна; 2. 10. Гасмоней — Україна; 16. 10. Україна — РК; 6. 11. Україна — Лехія.

Доцею Полатайко. До України перейшов б. найкращий загарту Бесенду в Налайкіній, жидуваний Домб Полатайко, який гратиме на середній допоміж.



# ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

## Театри.

### Великий Театр:

Вівторок 16. 8. год. 8. „Шестий поверт“.

Середа 17. 8. год. 8. „Ліди на крині“.

Четвер 18. 8. год. 8. „Втішаймося життям“.

### Театр Рівнодержностей:

Від понеділка 11. 7. вечірній.

Український Народний Театр ім. М. Садовського.

### БІЛЬКІВ:

16. 8. Гейша.  
17. 8. Півня Бесиду.  
18. 8. Чесна Сузілля.  
19. 8. Малева.  
20. 8. Гетьман Полуботок.

### ПОРОГ:

21. 8. Маруся Богуславка.  
22. 8. Півня Бесиду.  
23. 8. Гетьман Полуботок.

### ПЕРЕГІНСЬКО:

24. 8. Бесташа.  
25. 8. Чесна Сузілля.  
26. 8. Півня Бесиду.  
27. 8. Малева.

28. 8. Гетьман Полуботок.

Незалежно театр виставить голосну оперу зі сучасного життя в більшості п. м. „Жінка з вулиці“.

## КРЕЙДКИ ДОГЬ ШАХА



## КІНА.

АДРІЯ: „Дорога до слави“; „Північ влітку“.

АПОЛІО: „Агентка Г. 21“.

АТІАНТИК: „Сині люди“.

БАЛТИК: „Жінка на двох тижнях“; „Романтичний мільйонер“.

ВАНДА: „Дівчата з Новоїка“; „Фредек улюблене світ“.

ГРАЖІНА: „Жінка над пропасню“.

ЕВРОПА: „Радість життя“.

КАСІНО: „Ас Кор“; „В пристоїні жале дітвара“.

КОПЕРНИК: „Індійська гробниця“ (продовження „Титра з Ешмалуру“).

МАРУСЕНЬКА: „Індійська гробниця“ (продовження „Титра з Ешмалуру“).

МЕТРО: „Гері моря“; „Від вітвіра до четверга“.

МІРАЖ: Непізнане.

МУЗА: „Перегом“.

ПАЛІС: „Простуїнік“.

ПАКО: Непізнане.

РАВ: „Паша Петруска“; „Тоні в Відні“.

РІВНІО: „Чорні очі“ з Сімоном Сімоном.

РОКСІ: „Весела чірка“.

СВІТ: „Корабель невідомості“ та „Мистецтво глумити Філі і Фая“.

СТІПЕВ: „Вердліна експедиція“ та ревія Борувського.

ТОН: „Корабль бурлески“; „Бориско“.

УПІХА: „Рамона“ та ревія.

ХІМЕРА: „Голос драугів“ із Гарі Шлем.

## ФОТОПЛАСТИНОК:

(пл. Марієвська)  
„Зі Женев до Ліону“.

## ФОТОПЛАСТИНОК „Сентаві“:

(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Кайм і Сні)  
„Еспанія“.

## ЛВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 16. серпня 1938.

6.45 Рузана, 7.00 Радіошій дещик, 7.15 Орк. концерт, 8.00 Наранок при мікрофоні, пл. анекдоти, комунікати, 12.03 Полудня, пл. 14.00 Легка муз. з пл.; у перерві 14.11 Гутірка КЕО, 15.00 Вірша, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Шість дітв у сонні Пшадзі, 15.35 Фін.госп. актуалі, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Концерт у ам.

НАЙМИЛШИЙ МІЯ СПОМІН — це переведений вечір в

## „Potopzanka“

при гарній музиці, знаменитій вечері з гарячим і холодним буфетом,  
— зокрема — ДУЖЕ ЗНИЖЕНІ ЦІНИ.

Львів, ул. Академічна 24.

сальон. квартету, 16.35 Конкурсова ауд. П. Радіа, 16.45 Мандрівки по Польщі, 17.00 Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Серед жінок: Модя, Танкові форми у новочасних композиціях, 17.55 Гальо! Поїрі! 18.00 „Сирій“ приїхав до Нью Йорку, 18.10 Лісові відомості, евід. а шкільно „Фортепіан і ашмаша“, 18.45 Пригоди Сидора-морозівця, 19.00 Квідрет у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Веселі коктейлі, розр. концерт, концертна орк., жін. репертор, орк.; у перерві „Кімната до ашмаша“ скоч, 20.45 Вел. дещик, 21.00 Салто Мановія, гутірка в українській мові ред. Р. Пашновського, 21.10 Сказання ласиці, 21.45, 21.55 Спорт, 22.00 У ритмі танку, муз. ауд., 23.00 Ост. вістки, 23.15 до 23.55 Симф. концерт (Варшавка П.).

Середа, 17. серпня 1938.

6.45 Рузана, 7.00 Радіошій дещик, 7.15 Концерт сальон. орк., 8.00 Перше опідання при оркестрі, 12.03 Полудня аудіція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, 14.10 8 оперної музики, пл., 14.35 Українські пісні у виконанні Євгенія Ласовської (сопран) у супр. форт. (Січинський: „Не співайте мені той пісні“, „Я почуш в нощі“, „Із сліз моїх, Н. Ніжанивський „І молилася я“, „Чайна“, Безкорований „На склоні гір“), 15.00 Вірша, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Трохи пісні, трохи слова: „Під червоною мармуром“, 15.45 Гол. вістки, 16.00 Концерт у ам. орк. мажорністі, акордеон, 16.45 Вірша, відігн, 17.00 Віжучі вістки з міста та провінції, 17.10 Лістки з мандрівки: У країні Містрали, фейл, Франц, музика з пл., 17.55 Гальо! Поїрі! 18.00 Соня, місто півні, 18.10 Ветовен: „Квартет ч. 7, оп. 59 ч. 1, 18.45 Пригоди Сидора-морозівця, 19.00 Дуєти у супр. форт., 19.20, 20.55 Актуальна гутірка, 19.30 Розр. концерт; у перервах: Три скочи, 20.45 Вечірні дещик, 21.00 Наш город у серпні, 21.10 Гутірка про Шотландію, 21.50, 22.0 Спорт, 22.05 Радіокабарет, 23.00 Ост. вістки.

Четвер, 18. серпня 1938.

6.45 Рузана, 7.00 Радіошій дещик, 7.15 Орк. концерт, 8.00 Веселе добраніс, пл. анекдоти, комунікати, 12.03 Полудня ауд., 14.00 Музика з пл., госп. вістки, 14.15 Оркестральні плєри, 15.00 Вірша, 15.05 Господарські та сусп. вістки, 15.10 Програма на завтра, 15.15 Мої віжучі, повість Старого Доктора для дітв, 15.30 Тайна Лісова, повість із 1848 р., 15.45 Господарські вістки, 16.00 Остат із арфою, 16.40 Конкурсова гутірка П. Радіа, 17.00 Віжучі вістки, з міста та провінції, 17.10 Серпнишній фесталь у супр. форт., 17.40 Чашкою Селекція, 17.55 Гальо! Поїрі! 18.00 У римського зірка, 18.10 Концерт хору, 18.30 Театр Уяни: „Що він із тм зробив“ Русі де Кордова (Англія), 19.00 Форт. твори Гайна та Бетовена, 19.20, 21.00, 0.55 Актуальна гутірка, 19.30 Із країни Півдня, розр. концерт: орк., сол., у перерві мандрівки анекдоти, 20.45 Вел. дещик, 21.10 Муз. мозаїка, спіл, два форт., пітера, саксофон; 21.50, 22.00 Спорт, 22.05 „Гостиниці під ласком“ весела словесно-муз. ауд., 23.00 Ост. вістки, гутірка в ній. мові, 23.15 до 23.55 „Фігарові весілля“ Бетовен з пл. (налас Варшавка П.).

## ЗАКОРПОННЕ РАДІО.

Вівторок, 16. серпня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Розр. музика, 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 21.30 Танк. муз., 22.15 Сарина, БУДАПЕШТ 12.05 Вок. концерт, 13.30 Циг. музика, 17.15 Вірша, орк., 22.05 Орк., ВІДЕНЬ 16.00, 17.10 Розр. концерт, 18.00 Нар. пісні, 20.10 „Співач“ вое. ауд., 21.00 3 Концерт-фурт; концерт, КОШІЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вірша, 18.00 Відігн: Що музикою кохати знати, Музика з пл., Співачки, скоч, МІЛАН 17.15 Форт., 19.30 Орк., 20.30 Розр.

музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Петро Ібегсон“ оп. Дж. Тейлора, ПРАГА 18.20 Орк., 21.10 Симфонія п-моль, Вайса, 22.30 Янаїтські твори, РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.15 Легка музика, 19.00 Пісні, 20.15, 21.00, 22.00 Театр Уяни: „Вішні Гешель“ І. Галетмана, РІМ 17.15 Танк. музика, 19.30 Орк., 20.30, 21.00 Розр. музика, 22.10 Канар. музика, СОФІЯ 18.10 Вірша, муз., 18.50, 19.00 Популярна музика, 20.00 Спіл (сопран), 20.55 Рос. романси, 21.15 Легка музика.

Середа, 17. серпня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Музика, дві орк., саксофоністи, солісти, 14.15, 15.00, 19.00 Розр. музика, 18.00 Оп. мелодії, 18.40 Ритм у танку та спорті, орк., хор дітв, 20.10 Нар. пісні й танки, БІЛГОРОД 20.00, 21.30 Пісні, 20.30, 21.00 Гумор, БУДАПЕШТ 17.00 Циг. музика, 19.30 Сарина, 21.10 Давні майстерські пісні, 22.05 Орк. конц., ВІДЕНЬ 18.15 Сопран, скрипка, форт., 18.40, 19.00 Музика на нар. інструм., 21.00, 22.30, 23.00 Віденська музика, ДРОПТ-ВІЧ 20.00, 21.00 Симф. концерт, КОШІЦІ 7.35, 14.10, 18.45 Вістки, 18.00 Що це таке кров, Музика з пл., Декламції Семона Паша, Музика з пл., МІЛАН 17.15 Танк. музика, 21.00 Концерт джаз. орк., ПРАГА 11.05 Орк. концерт, РАДІО ПАРІ 18.00 Музика з 1780—1815 р., 19.00 Віст., 20.30 21.00 22.00 Муз. розривкова програма, РІМ 17.15 Сарина, 19.30, 20.30 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, оп. танкова музика, СОФІЯ 19.15, 20.00, 21.00 „Танталіс“ оп. Вагнера, СТОКГОЛЬМ 17.05 Нар. музика.

Четвер, 18. серпня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Орк. музика, 15.00 Нар. музика й танки, 17.00 Концерт солісти, 18.00 Орк. концерт, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 13.00 Орк. концерт, 17.25 Форт., 18.20, 19.00 Концерт мізир. музичн., 20.00, 21.00 „Банк-Бан“ оп. Беркелі (фрагм.), 22.05 Джаз. тріо, ВЕЖА АНФІЯ 20.00, 21.00, 22.00 „Пелай і Меліанда“ оп. Дебісія, ВІДЕНЬ 12.00, 13.15 Симф. орк., 16.00 Легка музика, 17.10 Розр. музика, 18.20 Солісти, 22.30 Легка й танк. музика, ДРОПТ-ВІЧ 20.00 21.00 „Тригратний капеліш“ оп. Леслі-Сміта, КОШІЦІ 7.35, 14.10 18.45 Вістки, 18.15 Кузят. огни, Музика з пл., „Тестамент“ огон, МІЛАН 17.15 Пісні на сопр. і барит., 19.30, 20.00 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.35 Сарина, 22.30 Концерт хору, ОСІО 18.25 Сарина, ПРАГА 17.40 „Мозаїка“ еугія Янатча на дуті інстр., 18.20 Сальон. квартет, 19.25 Співаємо всі разом, попури, РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30, 21.00, 22.00 Симф. концерт, РІГА 18.50 Лютійські нар. пісні, РІМ 17.15 Танк. муз., РІМ 19.30 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Паріана“ оп. Масканія, СОФІЯ 18.30 Вірша, муз., 19.30 Популярна музика, 20.00 Сопран, ПІТРАСБУРГ 21.30, 22.00 „Ле Метр де Шмоль“ вое. оп. Пера.

## ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗ“

Львів, 15. серпня 1938.

1 кг. масла десер. бльш. без оп. 2.45 зог  
1 кг. масла бочков. вк. з оп. 2.90 зог  
молоко 15—16 сот  
яйця (допа) 3.70 зог.

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця слаба.

## ОПОВІСТКА.

ІВАН ЗАРЕМБА, аспікант, службоник, радник, старшина У.Г.А., 6 літ танко недужий на груди з місяним заводилом для неоплати послужих при вуз. Інвасій 130 — просить призначити і опіку для доньки Ірини, ул. П. ал. Кушешкої гімназії при вуз. Курковій 14. Донька без матері. Просить добрі серця допомогти.

2-3

## Подяка.

В імені цілої рідні бд. п. Микола Ганського в Заліццях опідання щиро дякую щиро подяку.

В. Панам Директорів Заліццях Шпиталів в Заліццях: Д-р М. Деміанському і Д-р А. Розенів за лікарсько-притязальну опіку.

Впр. Духовенству, міщанству і в вітв та прощанню Хороні члени „Прогреси“ в Заліццях за участь в коронаці.

Всім українським Уставом в Заліццях на чолі з ВП. Д-ром В. Бараном і Д-ром Р. Стефановичем за організоване віддання останньої протести Поштовому і Всім Особам, які узяли в писемно та червоно зображення імени своєї співвітчизни в велику музичну гору.

Середня Опасіві!

Теофан Ганський.

Львів, в серпні 1938.

## КУПКО — ПРОДАЖ

УКРАЇНСЬКЕ бюро посередництва — „ТРАНСАКЦІЯ“, Львів, ДУБІНЬ ОДИН, ріг Микола — поруче з усіма вибори, в різних цінах з мого і на передмістіх каміни, шлі, див. парисел під корисними умовами, в формі безплатні. Велюте подати в рутич, Вібро пранік піл див. в перерві.

СІДЛОВІ англійські миза, сідлїй транспорт — ВАЛКЕВИЧ — сідлїй, Шавноха 2.

## ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ЗАЙМУСЯ наукою або викладати в тей. Мої предмети: кімеза, француз. фортіція — саксоф. Деміан до „Діла“ під „Учителька“.

## РІЖНІ

ВИРІБ ДЗЕРКАЛ, шлі, раш, шлі обробка владостане — шлірні СТЕВІМАХ, Коперника 22, тел. 163.

## ОГОЛОШЕННЯ.



## КІР

Львів, Усцького 1  
Тел. 280-38.  
Станіславів, 3-го Має 4. Н. тел. 55  
П Л Я Н И  
КОШТОРИСИ  
Б У Д О В Н

## ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВІ  
і т. п. зникне при використанні цього певного і нешкідливого пудру „CSAVE“ 50 сот.  
Пробний пакет. Перфуми  
С. ФЕДЕРА  
Львів, вул. СІКСТУСЬКА 15  
ФІЛІЯ: вул. ГАЛИЦЬКА 4

## ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопишу: 3 тантові шпальти і 4 оголошенні шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його міра в руб.

рідні оголошеня . . . . . зог. 0.35

1 мм. одношпальтовий в тексті і коніках . . . . . зог. 0.50

1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . . . . . зог. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніальні і приват. кореспонденція зо зог. 0.15

ауно, продаж, вишам і т. п. . . . . зог. 0.10

шукачі праці . . . . . зог. 0.05

злова товотим друком подібно.

Остання сторінка 1/1

Остання сторінка 1/2

Остання сторінка 1/4

Остання сторінка 1/8

За редакцію відповідає Олександр Костик.

Видає Видавничий Спільн „Діло“.

З друкарні Вил. Спільн „Діло“.